

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
 Egy óra. 1 kor. Egy óra. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Apponyi nem engedelmeskedik.

— Nyílt levél. —

Apponyi Albert gróf a következő nyílt levelet teszi közre:

Tisztelt Szerkesztőség!

Tisza István gróf miniszterelnök mai beszédében többek közt azt mondta, hogy azok a képviselők, akik az ugynevezett lex Dániel alapján hozandó törvények érvénytelenségét vitatják és azt bizonyítják, hogy a polgárok ilyen ugynevezett törvényeknek engedelmeskedni nem tartoznak, lépjenek elő ezzel az elmélettel nem csupán a Házban, hanem oly helyben is, ahol őket az immunitás nem védi. Minthogy a miniszterelnök urnak ez a fölhívása rám is vonatkozik, van szerencsém a következőknek szives közlését kérni.

(Először is megállapítom, hogy ezt az én álláspontomat talán más helyen is, de mindenesetre a pozsonyi népgyűlésen kifejtettem és ezentul is hasonló alkalmaknál ki fogom fejteni. Fölvonom tehát erre a körülményre az ügyesség figyelmét, ha netán valamely eljárás megindítását megokoltnak tartaná.)

A kakas.

Irta: **Alphonse Allais.**

— Alphonse Allais urhoz van szerencsém?
 — Igen!

Mielőtt folytatnám beszélgetésünk elmondását, lefesterít röviden látogatómat. Körülbelül negyven éves, arca narancsárga, szakála gyér, haja zöldesbe hajló. Villogó szemeit aranykeretű porszemüveg védté. Redingótja majdnem bokáig ért, feltűnő volt bokavédője meg sétatálcájája, melynek nyelén egy szerencsen volt kifaragva.

Kellemetlen pingvin hangján így folytatta:

— Nem jöttem interjuvolni, ámbár megvallo, sok különös dolgot hallottam Önről, sőt mi több azt is hallottam, hogy különczködése páratlan a maga nemében s bocsásson meg, hogy azt mondom, hogy Ön a fején jár s a lábait zsebébe rakja ami bizonyára eredeti.

— Helyes.

— Ugy-e igaz?! . . . Nos tehát Uram, hallgassa most meg kérésemet: mondjon el

Másodszor kirom itt, ahol a sajtóbírótság előtt felelősséggel tartozom, hogy a lex Daniel segítségével létrehozott minden képviselőházi határozat semmis, hogy abból tehát még a főrendiház hozzájárulása és királyi szentesítés által sem lesz törvény és hogy az *ekkép létrejött állítólagos törvénynek senki sem tartozik engedelmeskedni.*

Harmadszor pedig kijelentem, hogy ezeket a sajtóban is, nyilvános gyűlekezetben is ismételni fogom a Háznak küszöbön álló föllosztatása után, a mikor a mentelmi jog felüggesztésének kérdése sem fog a felelősségre vonásnak halasztólag utjában állani.

De éppen azért, mivel egyfelől ennek a jogi elvnek érvényesítésétől el nem állhatunk, másfelől annak súlyos következményeit tudjuk, minden erőnkkel oda kell hatnunk, hogy a kérdés kifelé praktikussá ne váljon, azaz: hogy a képviselőház az ugynevezett lex Dániel alapján határozatokat ne hozhasson.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1904. december 15.

Apponyi Albert.

nekem egy anekdotát, egy egyszerű kis anekdotát a könyvemhez kérem, mely most készül s melynek czime: „Különczködések” lesz.

— Uram — feleltem — szivesen szolgálok egygyel s ha mindjárt hallani is akarja, úgy kérem üljön le. — s odanyújtottam neki egy söröspoharat.

Leült velem szemben s folytatta: „Igen, egy anekdota — egy csekélység, de azért mégis valami különös, valami átélt legyen.”

Mondtam neki, hogy legjobbkor jött, mert van, ami neki kell.

— Tudja meg uram — kezdtem — hogy Ön most egy kiváló halászszal ül szemben. Van Páris mellett egy kis patak, melyben évenként huszezer lazacot tenyészték, egy szállal sem kevesebbet. Persze azt hiszi, hogy ez könnyű mulatság s még csak nem is képzeli, hogy milyen hallatlan nehézséggel jár ez izletes állatkák tenyésztése. Ha a fiatal halakat, melyek állóvizben látják meg a napvilágot, sebesen rohanó patakomba dobom, százával vándorolnak át a halak menyországába — szá-

Politikai hireink.

Budapest, december 16.

Tisza Bécsbe utazott.

Most terjed hire annak, hogy Tisza Bécsbe utazik. A miniszterelnököt holnap délelőtt fogadja a király kihallgatáson. Rakovszky István most érkezett a Házba, akit azért üdvözölnek, mert nem párbajozott Abaffyval. Tíz órakor a kormánypartí folyosó már népesül.

Az országgyűlést felosztatják.

Az ellenzék el van készülve rá, hogy a Házat ma, vagy holnap felosztatják.

Bánffy és Tisza.

Bánffy környezetéből kapjuk a következő sorokat:

Az a mozgalom, a mely a lipótvárosi kaszinóban megindult abszolte nem érinti Bánffy Dezső bárót, a kinek egyetlen szava sincs az ellen, hogy Tisza István gróft dísztaggá válasszák. Bánffy báró szerint a kaszinó nem politikai testület és egyéni kiváló tulajdonságaiért, magas közjogi állásáért a dísztagsági oklevél megilleti gróf Tisza Istvánt. Azzal, hogy gróf Tisza István politikája egyezik-e a övével: Bánffy báró nem törődik. Mert ezzel nem is szabad törődnie a lipótvárosi kaszinó elnökének, a melynek szerepe a társadalmi élet terén jutott.

A kilépettek és — Lengyel Zoltán.

Föltűnt, hogy mikor arról volt szó, hogy kiadják-e Lengyel Zoltán

zával uram! Uszni nem tudnak s hal létükre vízbe fullnak. Kénytelen vagyok uszólecskét adni nekik s apró parafaövet kötni testükre. No de ez nem tartozik ide, ez csak a —

— Bevezetés — szólt látogatóm közbevetve.

— Igen, csak a bevezetés, Ön eltalálta, — feleltem s felhajtottam egy pohár sört, amit ő annál is inkább utánzott, mert szerinte a kiváló emberek minden tette utánzásra méltó.

— Meg kell említenem — folytatám — hogy a haltenyésztés nemes mesterségét csak júniusban kezdem. Azonban már májusban is nagy feladatot kell végeznem, mert kénytelen vagyok leszokni a lustaságról, mert hiszen képzelheti, hogy a jó halászoknak a nappal egy időben kell felkelniök.

A múlt évben, hogy mormota szokásomtól megszabaduljak, természetemnek megfelelőleg különös módhoz folyamodtam, egy kakast vettem magamnak, mely állat, amint valószínűleg Ön is tudja, igen korán felébred s első dolga úgy kiabálni, mint egy rosznevelésű fülesnek. A kakaskukorékolás a

Olcsóbb mint **végeladás!**
 bármely

az árak tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállítva lettek **Gerő** férfi- és gyermekruha áruházában. <<<<<<

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

ügyét a mentelmi bizottságnak, a disszidensek is a kiadás ellen szavaztak.

A disszidensek eme magatartására nézve a következő magyarázatot adta Hadik János gróf:

— Lengyel Zoltán neve veres posztó, a melyet a kormány hívei azért lobogtatnak mindig, hogy a kormány akcióját szimpatikussá tegyék és kompromittálják az ellenzéket, amely a törvénysértéssel és az erőszakkal szemben áll. Ma is úgy vettük észre, azért szemelte ki az elnök éppen Lengyel Zoltánt, aki éppenséggel nem zajongott jobban, mint más, hogy rá lehessen mutatni az országban; ime megint a Zoltánok zavarognak az országgyűlésen; a Zoltánok akadályozzák a törvényhozás működését stb. stb. Nos, mi meg akartuk mutatni, hogy nemcsak Zoltánok azok, a kik ellentállnak most a kormánynak. . . . Ezért szavaztunk Lengyel Zoltán kiszolgáltatása ellen.

Vármegyénk és vidéke.

Halálos zuhanás a szekér tetejéről.

Keresztül ment a derekán a szekér.

Nagy szerencsétlenség történt e hó 13-án Balmazújvároson, a melynek áldozatát tegnap temették el nagy részvét mellett.

Az áldozat neve *Varga Ferenc* kocsis. Szalmát fuvarozott és szokás szerint tulságosan megrakta és maga a tetejére ült.

Menet közben a szalma egyre rázódott és csuszott lefelé, de ő nem vette észre. Az egyik zökkenőnél, a hol az ut is lejtős volt, a boldogtalan ember lecsuszott a lovak közé, melyek

legjobb mód a magamfajta emberek felébrésztésére.

— A kakasomat kalitkába zárva, kivettem a folyosóra s miután a kakasok birodalmában még senki sem akasztotta szegre az elveit, az én jámbor szárnyasom is már reggel négy óraker vígan kukorékolt. Tulboldog voltam, hogy ötletem bevált, hanem a lakók másképp gondolkodtak, aminek következtében kénytelen voltam kakasomat a folyosóról eltávolítani. De hát hova tegyem? gondoltam magamban. A számba, az ebédlőbe, vagy a hálóba csak nem vihetem be. Elszállásoltam hát a fürdőszobában. Igen ám, de a homályos tartózkodási helyen a gaz állatok kételyei támadtak az iránt, hogy kell-e sötétben is kukorékolnia.

Ugy határozott, hogy nem. Hisz ő azért kiabál, mert virrad, ha pedig a virradást nem veszi észre, hát nem kukorékol. Ma nap délig aludt, ami egyáltalán nem volt inyamre. . . . S mit gondol, mit csináltam e megoldhatatlannak látszó esetben! Hisz tudja, hogy praktikus ember vagyok s hogy nem szórom a pénzemet az ablakon, ennél fogva nem sokat teketóriáztam, hanem —

— Megette a kakast, felelte a „Különködések” leendő szerzője.

— Ezzem ágában sem volt ilyesmi — mondam — a dolog nagyon egyszerű, vettem neki — ébreztető órát.

(Francziából.)

megijedtek és nagyot rántottak a kocsin.

Velőt rázó kiáltás hallatszott a kocszi alól és a következő pillanatban keresztül mentek a kerekök a derekán. A boldogtalan még fel tudott állani, de aztán nyomban összeesett és kiadta lelkét. A szívet teljesen összepréselte a nagy teherrel megrakott kocszi. A hatóság megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

Jánosi Zoltán határozati javaslatát, melyet az általános szavazati jog érdekében Hajdúvármegye csütörtöki közgyűlésén beadott és melyet a közgyűlés el is fogadott, lekötölvén, abba a kuszált kézirat egyik hasonlatosságával könnyen megtéveszthető szavának téves nyomdai kizárása, majd a javítás közben megesett elnézés következtében értelemzavaró sajtóhiba került bele. Tartozó kötelességünknek ösmerjük a helyreigazítást. Az itt ismételt közölt szövegben a helyreigazított részt tömör betűkkel szedettük:

„Egyben kimondja közgyűlésünk, hogy a fenyegetett alkotmány épületének szélesebb és biztosabb alapokra való fektetése végett — a magyarul írni és olvasni tudáshoz, valamint a huszonegyedik (21) éle év betöltéséhez kötött általános szavazati jog törvénybe iktatását szükségesnek tartja és követeli.

Végre azt is elhatározzuk, hogy ez a határozat, felirat alakjában, a **felebbezés kizárásával** terjesztessék föl.”

Hajdúvármegye felirata. A csütörtöki megyegyűlésen tudvalevőleg bizalmatlanságot szavazott Hajdúvármegye közönsége a Tisza kormánynak. A határozat értelmében **Weszprém** Zoltán főjegyző már elkészítette a képviselőházhoz intézendő feliratot, amely már a jövő hét elején a Ház asztalára kerül Kecskemét, Debreczen, Zalavármegye hasonszellemű feliratai mellé.

Haragosok. Régi ellenségek Hajdúvármegyében **Máté Béni** és **Tóth József**. A napokban is, hogy összeszólalkoztak, Máté úgy elverte Tótot, hogy lepedőben vitték haza. Tót súlyos testisértésért feljelentette.

Magyar név. Lipschitz Gyula hajdúbüszkorményi magántisztviselő belügyminiszeri engedéllyel Lónyai-ra magyarosította nevét.

Öngyilkos asszony. Báránról írják, hogy **Bihari Sándorné** gyanus körülmények között meghalt. Az asszony családi viszállyai miatt már régen emlegette, hogy elemésztette magát s a gyanút az a körülmény is megerősítette, hogy **Bihari Sándorné** nem természetes halállal halt meg. Az orvosi vizsgálat aztán megállapította, hogy foszformérgezés okozta az asszony halálát s így megállapítható, hogy tényleg öngyilkossá lett.

Országgyűlés.

— Budapest, december 16. —

Bánffy szembe száll a kormány-párttal.

A közönség karzatai ma is zsufolásig megteltek, ugyszinte a főrendek páholya is. **Feilitzsch** Arthur báró jelenik meg az elnöki emlívényen.

Felkiáltások balról: No ma lez valami?!

Feilitzsch báró elfoglalja az elnöki széket és az ülést megnyitja.

Erőszak ellen erőszak.

A jegyzőkönyv hitelesítése után: **Rakovszky** István a házszabályokhoz szól és kijelenti, hogy az ellenzék a régi házszabály alapján áll és csak a régi házszabály alapján respektálja a két alelnököt. Ha erőszakkal próbálkoznak, mi is a legelősebb erőszakot fogjuk alkalmazni. (Viharos taps a baloldalon.)

Ráth Endre: Lövünk!

Rakovszky István: Ha pedig az új házszabály alapján hoznánk törvényt, akkor mi annak ellent fogunk szegülni. (Taps a baloldalon.) Támadja **Feilitzsch** Arthur bárót, mert a darabontok kivezénylésében része volt. A felelősség szemzontjából meg kell állapítani, ki rendelte el, hogy a darabontok a terembe vonuljanak.

Felkiáltások balról: Szégyen és gyátlázat!

Kellemetlen kérdések.

Rakovszky István: Milyen jogcímen voltak itt a darabontok? Az új házszabály szerint az elnök bármikor félbeszakíthatja szónokot. Tessék, tegye meg, abból a célból, hogy szóló kérdéseire válaszoljon. (Derűltetés a baloldalon.)

Feilitzsch Arthur báró: Felelek, ha a képviselő ur beszédét befejezte.

Hítványak és gyávák.

Rakovszky István: És most reflektálok a november 18-iki ülésre, a hol a *leghitványabbul, leggyávábbul viselkedett a jobboldal*. (Nagy zaj és tiltakozás a jobboldalon.)

Justh Gyula: Ugy van! Gyávák! (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Rakovszky István. A kormányelnök hallotta, milyen ígéretet tett Perczel az ellenzéknek, de mikor Perczel megszegte, ezt, nem tiltakozott Tisza.

Felkiáltások balról: Perczel eladta magát. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Rakovszky István: A miniszterelnök urnak lesz alkalma czáfolni.

Tisza István gróf: Meghallgatják, ha czáfolna.

Tisza ur! Hol a becsület?

Rakovszky István folytatja és felolvas Tisza tavalyi beszédéből, a melyben azt mondta, hogy *becsületesen hajtja végre a házszabályt*. (Nagy zaj a baloldalon, felkiáltások: Tisza ur! Hol a becsület?)

A miniszterelnök politikája az egész vonalon csődöt mondott. A kibontakozás csak az lehet, ha a jogfolytonosságot helyreállítjuk. (Zaj a jobboldalon.) Csatlakozik gróf **Andrássy** Gyula nézeteihez. Keresni kell a kibontakozás útját. És ez csak a jogfolytonosság helyreállítása, a restitutio in integrum lehet. . . .

Sréter Alfréd: Csak tessék!

A baloldalon: Víz az öregnek. Kötelet az öregnek.

Rakovszky István: A nemzet beszélhet akárhogy (Gyűnyös derűltetés és zaj a jobboldalon), törvénytelen tettet sohasem igazolhat.

Sréter Alfréd felugrik a helyéből s öklét rázva kiált.

A baloldalon: A Vizet az öregnek! Vizet! A mentőket. (Óriási zaj.) Sréter Alfréd magából kikelve ordít. (Tisza István odamegy hozzá, csitítja. A baloldal zug: Vizet!)

Az elnök: Kéri Sréter Alfrédet, tessék indulatait fékezni!

Rakovszky István: A köpönyeg lehullott, a bűnös tisztán látszik. Perczel eltűnt, lehullott a feje a herczegnek és most már a herczegnek is el kell tűnnie. (Taps a baloldalon.)

Tisza mosakodik.

Tisza István gróf beszélt ezután. Kéri az ellenzéket, engedje meg, hogy rövid kijelentéseket tehesen. Rakovszky reflektál szólnak egyik novemberi beszédére.

Kubik Béla: A hol becsületes alkalmazást ígért!

Tisza István: Más alkalmazást mint becsületeset nem ismerek. Azóta elmúlt egy esztendő, teljes eredménytelenséggel és beállott az a szituáció, amelynek most bővebb magyarázatába nem bocsájtkozok, mert polémiába nem bocsájtkozok. A november 18-iki esetet itt előzőleg nyíltan bejelentette. Nyíltság és egyenesség jellemezte eddig is minden tettét és így lesz ez a jövőben is. És most egy rövid kérdést intéz az ellenzékhez. A ház megalakulásának a régi házszabály 23-ik szakasza szerint ma mint 3 ik napon meg kell történnie. Ha nem történik, akkor csak az új házszabályban befektetett erősebb eszközökkel volna keresztülvihető. (Zaj balról.)

A mű oroszán.

Azért egy kérést intéz a Házhoz. Ma van a harmadik napja az ülésznak, tehát a megalakulásnak a házszabályok szerint feltétlen meg kell történnie. Ha a megalakulást megakadályozzák, beáll annak a szüksége, hogy a házszabályokban letett erősebb eszközökkel éljen. (Óriási zaj.) A kormány meggyőződése az, hogy mielőtt a Ház ilyen bonyodalomnak kitétetnék, melynek konzekvenciái beláthatatlanok, kérdeztessék meg a nemzet, jelentse az ki a maga akaratát...

Rakovszky István: Az új bárók pénzével!

Gróf Tisza István: ... s a nemzetől felhatalmazást kér arra, hogy ezekkel az erősebb rendszabályokkal élhessen, (Erős taps a baloldalon.) Kéri az ellenzéket, hogy tegyék lehetővé a Ház megalakulását, hogy a kormány a lehető legrövidebb időre szóló indennitást kérhessen... (Óriási zaj.)

Polonyi Géza: Vonják vissza a lex-Dánielt. (Nagy zaj.)

Gróf Tisza István: ... hogy a választások megejtethetők legyenek...

Benedek János: A Guttman pénzén! ... Ne könyörögjön, hanem tiporjon!

Gróf Tisza István: Ennek a megtagadását alkotmányos érületű embertől nem várhatjuk! (Óriási zaj. Akár tesz is azonban lehetővé az indennitást, akár nem, a választások be fognak következni. (Óriási taps az egész Házban.) ... Az indennitás megtagadásának következményei az ellenzékre hárulnak. (Nagy zaj.)

Kossuth nyilatkozik.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogyha jogtisztelő kormányval állana szembe, az ellenzék megadná az indennitást, de jogsértő kormányval szemben nem létezik ez az alkotmányos kötelesség. Más kormányval, mely törvényt tisztel megadná az ellenzék az indennitást választás céljára rögtön. (Taps a baloldalon.) A mostani kormányval nem adja meg. (Taps a baloldalon.)

Vihar Bánffy körül.

Ezután Bánffy Dezső báró állott fel szólásra. Az ellenzék perczekig tapsolta, midőn a volt táborra, a kormánypárti gárda tajtékzó dühvel akarta lehurrogatni.

Kubik Béla: A cselédjei voltak! A talpát nyaltátok!

A zaj szűnni nem akar. A tüntetések egyre hangosabbak lesznek. Az egész Ház mar felkelt a helyéről. Báró Bánffy Dezső a jobbkezt a zsebébe dugja és mosolyog. Az elnök hiába akar rendet csinálni. Végre is felfüggeszti az ülést.

Bánffy beszél.

Féltizenkét óra után nyitja meg báró Feilitzsch Arthur az ülést.

Báró Bánffy Dezső feláll: (A kormánypárt sorai egészen üresek. Egy miniszter sincs a teremben.)

Pap Zoltán: A miniszterek félnek! (Folytonos zaj.)

Rátkay László: Szóts Pál! Szóts Pál! Nem szégyeled magadat. (Zaj.)

Szóts Pál: (Felugrik s kiabál valamit.)

Justh Gyula: Utasítsa rendre! Szóts Pál: (Az elnöki emelvényre megy.)

Az ellenzéken: Pfuj! Pfuj! Pfuj! Szóts! Bánffy nélkül mi lennénk még most is! (Tisza belép a terembe a kabinet tagjaival.)

Báró Bánffy Dezső: A házszabályok 23. §-ára hivatkozik, hogy a november 18-iki helyzet lehetetlen következtetéseire mutasson...

A jobboldalon: A december 13.

Báró Bánffy Dezső: A házszabályok szerint a Háznak a harmadik napon alakulnia kell. De míg a november 18-iki határozat fennáll, kibontakozás nem lesz. Ebben a tekintetben az egész országban nézeteltérés nincs. A november 18...

A jobboldalon nagy zaj: A december 13!

Báró Bánffy Dezső: ... A kormánynak számolnia kell a helyzettel. Ami törvényellenesen jött létre, azt mi törvénynek el nem ismerjük. (Viharos taps. Tisza mosolyog.) Az ilyen törvényesítésre szankciót a választóktól kérni nem lehet. (Taps.) Ezen az uton hiában megy a kormány, hiába akar választatni erőszakkal...

A jobboldalon: A 96-os választások példát adnak!

A baloldalon: (Viharos derűtség.) Még ők hivatkoznak azokra a választásokra.

Báró Bánffy Dezső: Es a kormány csinálhat bármilyen választá-

sokat. (Zajongás a jobboldalon. Felkiáltások balról: Hisz 96-ban jöttek be a panamisták.) Csinálhat bármily választásokat, de az egész ellenzéket nem irthatja ki. (Taps a baloldalon.) Az egész ellenzék és a szabadélvüpartból kilépettek együtt állanak most a harcban. Ezt a küzdelmet folytatjuk szemben a kormánnyal. Ez a Ház megalakulni nem fog addig, a míg a novemberi sérelem reperálva nem lesz. (Taps balról.) Én a nyugodt tárgyalásnak vagyok barátja. (Derűtség a jobboldalon.) Önmegtagadásra van szükségem, hogy ott álljak, a hol most vagyok. Kijelentette és kijelenti ma is, hogy Tisza vállalkozása erre a nemzetre veszedelmes. A miniszterelnök azt mondja, adjunk indennitást, mert ha nem adunk, akkor is választat. Szóval ő tulteszi magát továbbra is a törvényeken. Míg a november 18-iki dolog reperálva nincs, addig nem tárgyalunk. Az ellenzék 180 embere nyugodtan felveheti és folytathatja a harcot.

Az abrudbányai követ.

Rosenberg Gyula: Az alkotmányt akarta maga felfüggeszteni. (Óriási zaj az ellenzéken. Aki ezt akarta, ne beszéljen az alkotmányról. (Óriási zaj.)

Endrey Gyula: Az abrudbányai követ! (Folytonos zaj.)

Olay Lajos: Judás! Hitvány Judás! (Nagy zaj.)

Az egyesült ellenzék együtt választ.

Báró Bánffy Dezső: A miniszterelnök magára vessen, ha ma a harmadik napon sem alakul meg a Ház. A mi hozzájárulásunkkal a miniszterelnök indennitást nem kap. Lehet, hogy vannak a miniszterelnöknek eszközei a választásokra, én ismerem azokat. (Viharos derűtség.) Lehetséges, hogy ezekkel az eszközökkel megcsinálja a választást. De mi felvesszük a harcot, mert tudjuk, hogy ilyen soká örületes uton haladni nem lehet. (Zaj a jobboldalon.) A miniszterelnöknek azért kellett az új házszabály, mert itt a kiegyezés kérdése, a kereskedelmi szerződések dolga. Kellett, hogy könnyen legyenek keresztülvihetőek. A szövetkezett ellenzék egyesülten veszi fel a küzdelmet a választásokon is a kormány ellen. (Viharos taps a baloldalon.)

Még Zichy Jenő is beszélhet.

Zichy Jenő gróf a házszabályokhoz kér szót.

Elnök: Ma kellene megtörténni a Ház alakulásának, de ha a képviselő ur beszélni akar, nem gátolom.

Zichy Jenő gróf: A nemzetnek biztosított jogait, a kormánnyait csorbította meg a november 18-iki határozat, amely ellen az egész ellenzék tiltakozik.

Szünet következett.

Ujabb meglepetés.

Szünet után háromnegyed 1 órakor általános meglepetésre minden akadály nélkül Polonyi Géza szól a házszabályokhoz.

Tisza István Polónyi után újra felszólt és nagy lármát és leirhatatlan zajban kijelenti, hogy elhatározta, miszerint az esetben is, ha nem adják meg az indemnitást, eltökélt szándéka a házat feloszlatni és hogy ezt ex-lexben kell megtennie, ezért viselje a felelősséget az ellenzék. Legyen bíró a nemzet.

Jakabffy elnök erre az ülést bezárta.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 71. Bérlet 67-ik szám (A)
Debreczen, szombat, 1904 évi decz. 17-én

TÜCSÖK.

Életkép 5 felvonásban. George Sand beszélgetése után. Irta: Birch-Pfeifer Sarolta. Fordította: Bulyoszkó Lila.

Személyek: Barbeaud apó — Csiky László — Barbeaud anyó — Arday Ida. Landry — Palágyi Lajos. Didier — Csontos Gyula. Fanchon Virieux unokája — Szabó Irma stb.

Holnap, vasárnap, december hó 18-án, két előadás:

Délután 3 órakor bérletszünetben, félhelyekkel

A falu rossza.

Népszínmű 3 felvonásban.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, bérletszünetben. — Először Emigráns.

Korraiz 3 felvonásban.

Érdekes művészházasság. Kolozsvárról írják, hogy érdekes művészeljegyzés fog ott lefolyni a közeli hetekben. Székely Gyula kolozsvári a nemzeti színház baritonistája, a nagyváradai szintársulathoz szegődött, eljegyezte Tóvölgyi Margitot, a legjelentesebb magyar vidéki drámaszínművésznők egyikét.

Irodalom.

A mi naptárunkról. Az egyik jeles debreczeni író a következő méltatást küldte be a mi naptárunkról:

A Debreczeni Független Ujság 1905-re szóló nagy képes naptára megjelent. Igazán, itt Debreczenben irodalmi esemény számba mehet ez a vaskos könyv, amely egyszerű emberek házában egész könyvtárat pótol. Néhai való Kármán József keserűen panaszkodott, hogy az ő korában (százegynéhány esztendővel ezelőtt) nemesi gyűléseknek is egész könyvtára egyetlenegy kalendárium volt; ma már egy kissé más idők járnak, mert ez a Móricz Pál szerkesztette nagy naptár félig-meddig szépirodalmi munka, félig-meddig ismeretterjesztő, hasznos könyv s csak a többije naptár. A hesszu téli esték boldog unalmát alig tölthetik el hasznosabban a hajdusági ősi porták nemes gazdáit, mint ha ebből a nagy naptárból olvasgatnak cselédeknek szivetemesítő és tudásgyarapító dolgokat.

Nem akarjuk pontról-pontra felsorolni az egyes cikkeket; csak annyit említünk meg, hogy Szabolcska Mihálytól kezdve ott szerepel a debreczeni költők és írók egész gárdája, magyarosabbnál-magyarosabb művekkel, két nagy halottunkról: a most elhunyt Jókairól s a most újra támadó Csokonairól avatott kezek írják megszívlelendő dolgokat.

Az emberpusztító orosz-japán háború egész eddigi folyama hü képekben vonul el az olvasók előtt. Városunk társadalmi és művészi életének vezetőit pedig arcképekben mutatja be a nagy debreczeni kalendárium. Megyei és városi ezimtar, ünnepek és napok jegyzéke, hasznos tudnivalók, vásárok stb. hatalmas sorozatban hívják fel az érdeklődést. Alig van továbbá Debreczennek olyan iparos, kereskedője, vállalkozója, akinek ismertető ajánlását ne közölné ez a sok ezer példányban szétszálló könyv. Csak az a kár, hogy közli a brémai, kivándorlókat szállító hajóstársaság csalogató felhívását is, amivel e naptár derék szerkesztője akaratlanul Tisza gróf nemzetrontó politikájának támogatójává szegődik. (Ez utóbbi kifogást illetőleg megjegyzem, hogy a hirdetések összeállításával nem én foglalatostkodtam! Szerk.)

UJDONSÁGOK.

Három bizottsági tag választása.

Már említettük, hogy a megüresedett három bizottsági tagságra a választást december 28-ára, szerdára tűzte ki a közgyűlés. Kovács József polgármester a választásra vonatkozólag az alábbi hirdetményt tette:

I. választó kerület — Csapó-utca — két bizottsági tagot és pedig:

egy bizottsági tagot 4 évre,
egy bizottsági tagot 1 évre;

II. választói kerület — Péterfia-utca — egy bizottsági tagot egy évre, 1905. évi január 1-től kezdődő megbízással.

Az I. — csapó-utcai kerületben választási elnök: K. Kiss József tanár; helyettesei: Pongó Lajos és Bihari István bizottsági tagok. Választási helyiség; a kereskedelmi akadémia, — földszint, 6-ik számú tanterem.

II. — Péterfia-utcai — kerületben választási elnök: Szabó Lajos ny. igazgató; helyettesei: Szikszay Lajos és L. Nagy Bálint bizottsági tagok. Választási helyiség: az ev. ref. egyház tanácsterme. A választásra jogosítottak névsora, a törvény értelmében, az országgyűlési képviselőválasztók folyó évre érvényes névjegyzéke a választási elnököknek kiadatott.

Minden választónak a választás alkalmával személyesen előmutatandó igazoló-jegy kézbesítetik s a szavazat-lapok is ugyanakkor fognak kiosztatni, melyekre mindenik választó az általa megválasztani kívánt egyén nevét feljegyzi. A csapó-utcai kerület választó- és szavazó polgárai által — a szavazat-lapon — első helyre feljegyzett egyén 4 évre, míg a második helyre írott egyén 1 évre megválasztandónak fog tekinteni. A választás, a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett, szemé-

lyesen beadott szavazat-lapok által történik; ha a szavazat-lap több nevet tartalmaz, az utóbbi irt nevek számba nem vétetnek. A betöltött szavazat-lapok a választás napján reggeli 9 órától kezdve délután 4 óráig a választási helyiségben adandók át. A kitűzött időn túl szavazat-lapok el nem fogadhatók.

Ha olyan egyén választatik meg, ki legtöbb adót fizető már tagja a törvényhatósági bizottságnak és a választást elfogadja, helye a sorrendben következő legtöbb adót fizető által pótolatik. Az, ki több kerületben választatott meg, azon kerületet fogja képviselni, melyet a polgármesterhez intézendő nyilatkozatában megjelölni fog.

Felhívtnak tehát a választók, hogy a választásra kitűzött időben és helyen igazoló jegyeiket s betöltött szavazat-lapjaikat magukkal vivén, megjelenjenek. A választási eljárásra vonatkozó panaszok, vagy a megválasztott tag választathatási képessége ellen tett észrevételek, a választástól számított 15 nap alatt, az igazoló választmányhoz — melynek elnöke dr. Kola János ügyvéd — nyújtandók be.

Kik legyenek városi képviselők?

Három városi bizottsági tagot választanak december 28-án Debreczen város polgárai. A választás iránt eddig csak az önjelöltek érdeklődtek, de azok sem nagyon tülekednek utána, mert a megbízatás két tagnak csak egy évre szól.

Mint értesülünk, a polgárság körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a csapó-utcai kerületben gróf Degenfeld József és Szabó Kálmán ipar és kereskedelmi kamarai elnökök léptessék fel, miután a jövő évi virilisek névjegyzékéből kimaradtak.

Mind a két férfiú régi oszlopos alakja Debreczennek. Jelenleg az egyesült ellenzékhez tartoznak és az új párt vezérei.

Mint értesülünk, a függetlenségi párt tagjai közt is mozgalom indult meg, hogy gróf Degenfeld Józseffel és Szabó Kálmánnal szemben ne állítsanak ellenjelöltet.

A hatvan-utcai kanális.

Ennek a bűzös és egészségtelen nyílt és életveszélyes nagy ároknak beholtoztatását kéri most — nem tudjuk hanyadik-szor már — a környékbeli lakosok és kertibirtokosok akik a múltkor értekezletet is tartottak a kollegiumban, ahol késznek nyilatkoztak önkéntes adományokkal járulni a beholtozás költségeihez. Ott nyomban meg is ajánlottak néhány száz koronát s elhatározták, hogy az aláírást folytatni fogják. De a gyűjtéstől a legjobb esetben sem várható több 2—3 ezer koronánál, ami tizedrészét sem fogja tenni a mérnöki hivatal által kiszámított 42 ezer korona költségnek.

A környékbeli birtokosság hozzájárulásától tehát nem függhet e csatorna beholtoztatása. Ezt kívánni sem lehet tőlük. Ez a feladat tisztán a közpénztár terhelheti, miután a város belterületén ő szegyeült szenny és csapadékvizek levezetése végett ástatta a város annak idejében, amikor az árok környéke külterületen vonult el, de ma már

Órák, ékszerek
legolcsóbban

Halász Nándornál

DEBRECZEN,
Piacz-utca 24. sz.

közgyűlési határozat erejénél fogva belterületé vált, mindkét oldala e csatornának.

Mégis, mint halljuk a mérnöki hivatal elodázni akarja a beboltozást, arra hivatkozva, hogy ez a munka nincsen az általános csatornázás programjába felvéve; minthogy jövőben ez az árok szennyvizeket nem, csak nagy esőzések alkalmával csapadék vizeket vezet le. Beboltozásról tehát csak akkor lehet szó, ha sikerül nagyobb összeget megtakarítani az általános csatornázás előirányzott költségeiből.

Kérdjük: türethető-e soká, hogy Debreczen város belterületén ilyen beszakadozott partu, iszapos mély árok disztelenkedjék, rontsa a levegőt és veszélyeztesse a mellette járók életbiztonságát?

— **Szervező bizottsági ülés.** A város szervező bizottsága pénteken délután folytatta tanácskozásait Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. Jelen voltak Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Király Gyula, Szabó Kálmán, Körner Adolf és Csóka Sámuel tanácsnokok, Juhász Ignác, Fehér Ferencz, Jobbágy János és Horváth István bizottsági tagok. A tisztviselők szolgálati viszonyait, és beosztását tárgyalták.

— **Villamos világítás.** A város közvilágítási bizottsága csütörtökön délután tartott ülést a légszuszgyárban Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt. A villamos világítás és a kisvasut villamossá való átalakításának ügyét tárgyalták és elkészítették a város és a közúti vasúttársaság közt létesítendő szerződés tervezetét.

— **Csokonai körí ülés.** A debreczeni „Csokonai kör” választmányának decz. hó 17. napján, szombaton délután 4 órakor a kollégium kis tanácstermében ülést tart. Tárgyak: 1. Jelentés a Csokonai életrajzra beérkezett pályaművekről. 2. Komlóssy Arthur indítványa. 3. Folyó ügyek.

— **Sütőmesterek a főkapitánynál.** A rendőrfőkapitány azon czímen, hogy a pékek által készített sütemények miatt általános a panasz, a város összes sütőmestereit maga elé idézte. Mintegy huszan jelentek meg. Végh Gyula a közönség által óhaját értésükre adva, figyelmeztette a sütőket, hogy ennek igyekezzenek megfelelni, ügyeljenek készítményeik úgy külső, mint annak jó, kifogástalan minőségére. Mintául állította eléjük Kassa, Miskolcz, Szatmár stb. vidéki városok sütőmestereit, akik hasonlitanul szebb, élvezhetőbb süteményeket gyártanak. A közönség és a közegészség érdekében élni fog törvényadta jogával s szigoruan ellenőriztetni fogja őket s a vétkezők ellen kérielhetetlen szigorral fog eljárni. A sütőmesterek tudomásul vették a főkapitány kijelentéseit.

— **Fekete-sárga keret.** Igen ötletes formában közölte a „Székely Ujság” azon „császár-madarak” névsorát, akik Háromszék vármegye közgyűlésén a Tisza-kormányának bizalmat szavaztak. A névsort fekete-sárga keretben közölte a derék székely lap-társ. Nálunk is ráfért volna a fekete-sárga keret azok névsorára, akik Debreczen és Hajdúvármegye közgyűlésén a napirendre térés mellett szavaztak.

— **Vizsgálat a kórházban.** A város közigazgatási bizottsága pénteken délelőtt a városi kórházban tartotta meg a szokásos vizsgálatot. A bizottság bejárta a főispán vezetése alatt az összes épületeket és mindent rendben talált.

— **Egy kedves öreg ur halála.** A nagy időknék egy tanuja ismét sirba dőtt. Bige Sándor nyugalmazott törvényszéki bíró, a kedélyes és rokonszenves, kedves öreg ur meghalt és ma temetik. A család gyászlevele így hangzik: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett nevelőapa, nagybácsi, sógor és rokon Monos-Nagyszántói Bige Sándor nyugalmazott kir. törv. bíró életének 71 ik évében, folyó hó 15 ik napján, rövid szenvedés után elhunyt. Felejthetetlen emlékü kedvesünket folyó hó 17-ik napján, délelőtt egy negyed 11 órakor előbb Domb-utca 3 ik számú házuknál tartandó rövid ima után Hajdu-Sámsonba szállíttatái s ott délután 2 órakor fogjuk örök nyugalomra helyezni. Mely végtisztességtételre a megboldogultnak ismerőseit és barátait vizsgálatot kereső szívvel meghívjuk. Debreczen, 1904 december hó 15-én. Legyen csendes siri álma! Bibó Bige György gimnaziumi tanár, neje és a gyászoló család.

— **Meghaltak.** Dancz Anna g. kath. 67 éves, Kollár János r. kat. 8 hónapos, Szabó Juliánna ev. ref. 4 napos, özv. Ádám Lajosné Kis Juliánna ev. ref. 64 éves, Kiss Lajos ev. ref. 18 hónapos, Petrovics Ilona r. kat. 8 hónapos.

— **Az életmentő bizottság.** A pénteki börtönvizsgálat alkalmával az egyik fogoly cigánynő, felhasználván az őrtávózását, a börtönajtó sarokvasára a kötőjéből hurkot csinálva, felakasztotta magát. Vecsey Imre főjegyző épen be akart nyitni a zárkába, de az ajtó nem nyit ki. Erre az egyik börtönőr betaszította az ajtót, mire a börtön padlójára lezuhant az akasztott cigányasszony. Ugy látszott, mintha már meghalt volna. Azonnal élesztgetni kezdték és fél órai élesztgetés után tényleg magához is tért az öngyilkosjelölt cigányasszony. A vizsgálatot megindították. Az öngyilkosjelölt azt vallotta, hogy azért akart meghalni, mert ártatlanul jutott a börtönbe. Az önkasztás sikerült volna, ha véletlenül nincs börtönvizsgálat. A bizottság így lett életmentő.

— **Pályázat.** A debreczeni pénzügyigazgatóságnál Jóna Mihálynak titkárrá történt kineveztetése s elhelyeztetése folytán segédtitkári állás üresedésbe jött. A tisztségre 15 napig lehet pályázni a pénzügyigazgatóságnál. Az állás javadalmazása: 2200 korona fizetés, a szokásos személyi pótlék és lakáspénz.

— **Volt debreczeni diákból — trappista.** A „Siktós és Vidéke” írja: Ajtay László magánzó — vajasdi és fahidi Ajtay Sándor kir. betétszerkesztő bíró fia — lapunk volt munkatársa, aki cikkeket és tárczákat írt, amíg Siklóson lakott szülőinél, lemondva a világi élet örömeiről, belépett a trappista rendbe. Az eset érdekes, mert ritkaságok közé tartozik, ha valaki a világot elhagyja azért, hogy lelki nyugalomát a kolostori élet siri csendjével felválthassa. A trappistáknak hazánkban nincsenek kolostorai, hanem Rómában, Banjalukában stb. laknak és a lelkészkedésen és a tanításon kívül a vad emberek megtérítésével is foglalkoznak. Vannak a rendnek sör-, csokoládé- és sajtgyárai is, s ezen helyeken a segédtestvérek nyerneik alkalmazást. Ajtay a rendi élet legnehezebb nemét választotta, t. i. a hittérítést, amelynél életveszélyesebb pályát el sem képzelhetünk. Ajtay középiskolai tanulmányait Debreczen, Vác, Nagyvárad és Zomborban végezve, előbbi telekkönyvi, későbbi egyházbölcsészeti oklevelet nyert. Mint

hivatalnok több kir. törvényszéknél működött, de egyidejűleg az irodalom terén is tevékenységet fejtett ki. Politikai cikkeket, elbeszéléseket, genealogiai dolgozatokat és utirajzokat írt vidéki lapokban, magas színvonalú latin költeményeiért igen előkelő helyekről nyert elismerést. Nemsokára azonban a vigkedélyű, de nyughatatlan vérű fiatalember különféle szerelmi csalódások után elhagyta az országot és beutazta fel Európát. Most pedig Rómából visszatérve, szüleinek, előkelő rokonságának és ismerőseinek nem csekély meglepetésére belépett a trappista-rendbe, melyet a modern társadalom az élőhalottak birodalmának nevez.

— **Egy nagykereskedés megvásárolása.** Nagy feltűnéssel és érdeklődés mellett nyitotta meg a Koch-testvérek cég a Csanak-házban, diszes kész, férfiruha nagykereskedésüket. A debreczeni piacznak diszére vált ez a pazar fényelkiállított üzlet, a mely, mint halljuk, tulajdonost cserél. A régi, országosnevű Neumann szabó és férfiruha áru nagykereskedő cég, a melynek a rokonszenves Deutsch Ignác a debreczeni népszerű főnöke, mindenestől megvásárolta a diszes Koch-féle üzletet. Mint halljuk, az átvett nagy raktárt tetemes engedmények mellett kiárusítják. És a diszes üzlethelyiség felől is Neumannék rendelkeznek. Mindenesetre érdekes esemény a debreczeni üzleti világban.

— **Börtönvizsgálat.** A szokásos börtönvizsgálatot pénteken tartották meg a közigazgatási hatóság kiküldöttjei a debreczeni törvényszék fogházában. Példás rendet és fegyelmet tapasztaltak.

— **Immaculata ünnepély.** A debreczeni Svetits intézet növendékei december 18-án délután 5 órakor az intézet dísztermében Immaculata-ünnepélyt tartanak a szeplőtlen fogantatás hitcikkelyének félé százados jubileumára. Az előképekben az intézet növendékei szereplnek.

— **Veszedelemes kutya.** A csapó-utcán özv. Szatmári Józsefnének öt éves fiát Varga Józsefné kutyája megtámadta. A megrémült gyermeket a kutya a földre teperte, harapdálta és ha közbe nem léptek, talán meg is fojtja. Vargané ellen az eljárást a rendőrség megindította.

— **Lövöldöző muzsikus.** Az éjjel Zámbo Lajos zenész részegen a Csapó-utca végén revolverrel lövöldözött. Bekísérték. Kihallgatásakor azt mondta, hogy csak játszott a revolverrel és az véletlenül sült el.

— **Botrány.** Nagy botrányt csapott a Bika-kávéház előtt Tót Istvánné. A napszamosasszony ugyanis berugott és mintha csak otthon volna a puha ágyban, lefeküdt az aszfaltra, de nem aludt el, hanem az arra haladó urak után kiáltozott és csókokat ígért nekik. Hordágyon vitték be a tökrészeg asszonyt.

— **Baleset a dohánygyárban.** A debreczeni dohánygyárban péntek este súlyos baleset történt. Fehér Imre 28 éves, családos munkás a gyárban levő tolokocsikat össze akarván kapcsolni, közé állt, de a jobb karja a terhes kocsik ütközői közé került és oly szerencsétlenül, hogy a karja teljesen összeroncsolódott. A súlyosan sérült embert beszállították a kórházba, a hol sebeit bekötözték. Az állapota rendkívül súlyos és ha fel is gyógyul, egész

életére nyomorék marad. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

— **Hirtelen összeesett.** K. Nagy Mihályné vízfordó asszony özv. Munkácsi Gáborné lakásába vitt vizet. Az öreg vízfordó asszony egyszerre eszméletét veszítve összeesett. Azonnal orvost hívtak, de Nagynét nem tudták eszméletre téríteni. Az elalált asszonyt kivitték a kózkórházba, hol azóta eszméletlen állapotban fekszik.

— **Tiltott visszatérés.** Gyarmati Imrét már kiltította a rendőrség Debreczen város területéről. Gyarmati azonban a kiltás dacára visszajött és itt csavarog. Eltoloncolják.

— **Megfulladt a füstben.** A hadházi 3. sz. a. házban halálos szerencsétlenség történt az éjjeli órákban. Gulyás István napszámos hatalmasan bepálinkázott az este, mikor lakására ment. A kőolajlámpát meggyújtotta, aztán feldöntötte. A kiömlő petroleum nagy lánggal égett a padozaton, de a oly részeg volt, hogy eloltani sem tudta, hanem beesett az ágyba. Késő éjjel jött haza a felesége. A szobában óriási füst volt. Mindjárt látta, hogy baj történt. Kinyitotta az ajtót-ablakoi és úgy ment be a szobába. Férje ekkor még élt, hörgött, de nemsokára meghalt. Holttestét bevitték a kózkórházba.

— **Az utozán aludt.** Az este a Kőlcsey-utcán a kövezeten feküdt holtreszegen Horváth János mázoló segéd, kit hordágyon vitték a bűnügyi osztályhoz.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangverseny tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávéos gondoskodik.

x **Uj aranyozó folyadék,** melylyel mindenki bármit is azonnal inoshatóan újjaranyozhat, 1 üveg hozzávaló ecsettel 40 kr., 150 és 280 kapható kizárólag *Mentze áruházában.*

x **Rendkívül olcsón** lehet alkalmas Karácsonyi ajándékokat vásárolni a Schwartz-féle pipametsző és fényképező cikkek üzletében a városházával szemben.

x **Tűz és veszélymentes villanyfényű tündérgyertyák** a karácsonyfára 1 doboz 40 kr. *Mentze Henrik* ujdonságok áruházában, Piacz—Szentanna-utca sarkán.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44. Dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Gyönyörű baba-kocsik, bölösök és babaágyak,** francia babák, katonák és hintalovak igen olcsón *Mentze áruházában.*

Egyesületek.

Az ipartestület karácsonyi vásárja.

Nagy érdeklődést tanusít a közönség az ipartestület által rendezett karácsonyi vásár iránt. Eddigelé több mint 2000 ember nézte meg a diszes vásárt, hol annyi sok, szép és karácsonyi ajándékul alkalmas tárgy van felhalmozva s a melyekből naponként nagy mennyiségben vásárolnak is.

A belépő jegy ára 20 fillér mely sze-

rencés esetben egy nyerevényre is jogosít. Az elnökség most vásárolja össze a kiállított tárgyakból azokat, melyeket a vásár bezárása alkalmával az az vasárnap este 6 órakor ki fog sorsolni.

— **Felolvasások Kossuth Lajosról.** A csapó-kerti olvasóköri által rendezett felolvasások nagy érdeklődést keltettek. E hó 18-án, azaz vasárnap délután 3 órakor már a 7-ik felolvasást tartják. Szabó István tanító tart előadást „Kossuth Lajos életéről”.

Felhívás a vig ifjakhoz. Felkérnek az aláírók és általában a fiatalság, hogy szombaton, azaz f. hó 17-én este 9 órakor az iparos ifjak önképző kör helyiségében tartandó alakuló gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. A gyűlés, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz.

A japáni Nyári ünnep iránt városszerte nagyon érdeklődnek. Annyi szép hölgyet ritkán lehet látni a *Bika* termében, mint a szombati mulatságon. S úgy halljuk, nemcsak a zsidó társadalom színe-java lesz ott, hanem elmegy az egész Debreczen, melynek érdeklődését évek óta felcsigázza ez a páratlan szellemmel és lelkesedéssel dolgozó nőgyűlés. Talán a japánok népszerűsége is hozzájárul, hogy a szombati látványosságon mindenki ott legyen, aki csak nem akarja eltemetni magát szőlője négy fala közé.

A „Kossuth Lajos” asztaltársaság t. tagja felkérnek f. hó 20-án este 8 órakor tartandó gyűlésre, helyiségünkben a „Debreczen” sörcsarnokban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

A Debreczeni Első Temetkezési Egylet igazgatósága tudatja a tagokkal, hogy új pénzbeszedőként Cséki András alkalmazta. Ezentul ő szedheti be a halotti díjakat és gyűjthet tagokat. Az egylet ez idő szerint minden haláleset alkalmával 70 koronát fizet, mely összeg a tagok szaporodása arányában növekedik. Az egylet irodája Vigkedvü M.-utca 60 sz. a. van, hol új tagok mindenkor felvétetnek.

Nyilvános nyugtázás. A „Debreczeni Hittanszaki Önképző Társulat” által f. hó 11-én tartott Protestáns Estélyen a nemes célnak minél nagyobb mérvben való elérésére, felülfizetésükkel hozzájárultak özv. Székely Károlyné és Kiss József, kik is e helyen fogadják a H. Ö. T. hálás köszönetét.

TÁVIRATOK.

Bánffy és Rosenberg.

Budapest, december 16. A képviselőház mai ülésén Rosenberg Gyula meggyanusító Bánffy, hogy ő is akart az ex-lexben választást csinálni, a kormány akaratával szembeálló törvényhatóságokat meg akarta fékezni olyképp, hogy az önkormányzati jogait felfüggeszti. Bánffy visszautasította a gyanusítást és tanukul hívta fel Széll Kálmánt, Tisza Istvánt, Andrássy Gyulát, Darányi Ignácot, Erdélyi Sándort. Kijelentette, hogy ő tisztán áll a történelem előtt. Andrássy tanácsolta neki az obstrukció idejében, hogy az ország érdekében mondjon le és ő le is mondott. — *Darányi* kijelentette, hogy annak idején mosolygott Rosenberg hazafias aggodalmain és rejtélyes ki-jelentésén, hogy tenni kell valamit... Nem tudja, ki mondhatta Rosenbergnek, hogy tenni kell valamit. Rosenberg ekkor kijelentette, hogy az illető Jeszenszky Sándor volt. *Jeszenszky* még ma este nyilatkozatot tett közbe a Politikai Értesítőben, a melyben lezárolja *Rosenberget* és kijelentette, hogy ő sohasem kereste fel Rosen-

berget, se megbízatást nem adott neki, és nem pletykálkodott vele. Ez a nyilatkozat végleg tisztázza Bánffy és a páczban Rosenberg maradt benne, a kis gyanusító.

Tisza feloszlata a Házat.

Budapest, december 16. Tisza a mai ülés vége előtt a folyosón hosszasan tanácskozott gróf Andrássy Gyulával, aki a kibontakozás utját is megjelölte és tanácsolta Tiszának, hogy mondjon le, Tisza kijelentette, hogy a Ház üléseit január 5 ig elnapolja, akkor feloszlata és exlexben is választást csinál.

Perczel közokirathamisító.

Budapest, december 16. Politikai és bírói körökben általános beszéd tárgya *Polónyi Géza*nak a mai ülésen tett leleplezése *Perczel* Dezsőről, akit nyíltan közokirathamisítással vádolt. Perczel ugyanis a november 18. ülés után másnap magához hívatta *Peregrinit*, a képviselőház naplórevizorát és lediktálta neki a naplót. Ez kétségtelen közokirathamisítás.

Az orosz-Japán háború.

Mukden, december 16. A gaobanzi állomáson a tunguzok megtámadták a vasutat és elhurczolták az oroszok zsoldjában levő kínaiakat, akiket később kivégeztek.

Pétervár, december 16. Dacziapuból jelentik, hogy a japánok a Dalsinszki ezredre robbanó golyókkal lőttek.

London, december 16. A csár, gróf *Tolstoj* Leó a nagy író fiának *Andrásnak*, a ki a harczterén parancsörtszt, a György-rend nagy keresztjét adományozta vitézségéért.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1904. december 19.

Készaru 2 és fél, finomabb minőségek 5 fillérrel magasabb.

1905. októberi buza	888.—90
1905. áprilisi buza	1023.—25
októberi rozs	717.—19
1905. áprilisi rozs	797.—99
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	724.—26
1905. májusi tengeri	763.—65
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	1115.—25

Törvénykezés.

Esküdtársi tárgyalás. Ma kezdi meg az esküdtársi tárgyalás Szemán István bűnügyét tárgyalni. Hafáltokozó súlyos testisértés büntette miatt került a vádlottak padjára, mert a testvére úgy vágta föbe ve szekedés közben a vasvillával, hogy a boldogtalan rövid kinlódás után meghalt.

Sikkasztás. Babotán Jánost megbizta a gazdája, hogy a szoboszlói vasuti állomáson a nevére érkezett vagon tűzifát kiváltsa. Babotán a pénzt elmulatta. Ezért 6 havi börtönre ítélte a debreczeni törvényszék. Jogerős.

Nem lopta, találta. Lopással vádoltan került a debreczeni törvényszék elé Ungvári Jánosné Czégely Anna, zsáklopással volt vádolva, de azt tagadta és azt állította, hogy a zsákokat találta. Vallomása alapján 2 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte a törvényszék.

Elítelt tolvajbando. Balázs József és társai lopás és orgazdaság büntetével voltak vádolva, azért mert ez év elején Kabán és Szoboszlón 9 rendbeli lopást követtek el, legelőször is özv. Csombordi Pálnétól 300 korona készpénzt, nyolcz helyről

pedig tyukokat és libákat vittek el, ezért a debreczeni törvényszék Balázs József 3 hónapi fogházra, továbbá orgazdaságért Szénási Lidia 2 hónapi és Cs. Szabó Sándorné 3 hónapi fogházra ítélték, ez utóbbi férje volt a főzinkos, ki azóta elmezavart lett, s jelenleg a budapesti bolydában van. A vádlottak az ítéletben megnyugodtak és az jogerős lett.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai cégénél
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megkezdődött

A Karácsonyi vásár.

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek eladásra
leszállított árak mellett.

Karácsonyi és Újévi ajándékok

legnagyobb választékban kaphatók

Hegedüs és Sándor

előbb László Albert és Társa
könyv- és papír kereskedésében

Kossuth-utca 11. szám.

Régi piacz-utcai helyiségünkben

feltűnő olcsó árban

árusítunk el

felmaradt könyveket, képeket és zeneműveket. ←

Alkalmas

karácsonyi ajándékok

Kész szövet és barchet aljak, Romek kivitelű blusok, Selyem és haraszt sálak, Kasmir és delin kendők, Diszkötények és harasztkendők, Női és férfi alsó-tricók, Vászón, chifon és kanavászok, Paplanok és ágyterítők, Harisnyák és zsebkendők.

Mindezen cikkek

bámulatos olcsón
beszerezhetők

Stein László

rófös üzletében

DEBRECZEN, Kenyérpiacz, új palota.

Nagy! Karácsonyi vásár!

mélyen leszállított árak mellett

Klein Sámuel

Halmágyi

cégvezető

női- és leány felöltők
áruházában.

Debreczen.

Karácsonyi vásár

nagyszabású

→ maradék vásárral ←

egybekötve

rendkívül olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

DEBRECZEN, Kossuth-utca 6.

Finom Ruha- és Kosztüm szövetek
ezelőtt 4 és 5 frt. most frt. 1 és 1.50.

Francia Delin Mtr. 47 kr.

Francia Flanell Mtr. 39 és 57 kr.

120 cm. széles Ruhaszövetek Mtr.
25—35 és 45 kr.

Jó mosó Barchetek Mtr. 19 kr.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés
csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolják
a biztos hatást köhögés, rekedtség, katar-
rus és elnyálkásodásnál. Valódi csakis „Há-
rom fenyő” védjeggyel. Csomag 20 és 40
fillér. Raktár Tóth Béla és dr. Rothschnek
W. Emil urak gyógyszerárában.

Karácsonyi Vásár

női divatkelme áruházunkban
megkezdődött.

SZABÓ LAJOS FIAI

cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-tér.

Leszállított árban

női divatkelmek, Gyapju-
flanellek, Mosó velezek.

A karácsonyi vásár

megkezdődött

a Nagy Bazárba,

hol mesés szép gyermek játékok
és ajándéktárgyak kaphatók óriási
választékban.

Kérjük a n. é. közönséget,
hogy saját érdekében szükségleteit
csakis

a legelső és legnagyobb

Nagy Bazárból

fedezze, Piacz-utca, Bank-palota.

Rósenberg Emil.

Értesítés.

Értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy fiók mézárós üzletemet a

Homokkertben

lévő II. járás 183. szám alatti saját
házamnál f. hó 15-ikén megnyitottam;
ahol is a marhahúst különként elej
88 fillér, hátuly 1 korona, gyenge
borjuhúst elej 88 fillér, hátuly 1 ko-
rona árban fogom kiméretni tekintettel
arra, hogy ott kevesebb a kiadásom.

Egyben fölhevom a nagyérdemű
közönség figyelmét arra is, hogy sertés
hus és a hushoz szükségeltetendő kel-
lékekről is gondoskodtam s azok nál-
lam szintén a legjutányosabb árban
beszerezhetők lesznek.

Magamat a n. é. közönség szives
pártfogásába — és pontos kiszolgálás-
ról biztosítva — bizalmába ajánlva
vagyok

kiváló tisztelettel

Vértessy András

mészáros.

Eladó

Szent-Anna-utcán egy nagy
földszintes ujház 15 ezer frtéért.

Jókai-utcán 25. szám alatti
ház 3 rendbeli 1 szoba konyhás lakás-
sal, mellékhelyiségekkel, — 1800 □-öl
ondódi földdel — jutányosan. A vétel
hez 600 frt. készpénz szükséges.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

NAGY LAJOS

irodájában

Piacz-u. 42. sz.

a hivatalos órák alatt d. e. 9—12-ig,
d. u. 3—7 ig.

Telefon szám 335.

Apró hirdetések. Leltározás miatt

10 szög 40 fillér, azután minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Bud-i czukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

16 forinttól feljebb készítek finom gyapju szöveteimből divatos férfi öltönyöket vagy téli kabátokat. Mintákkal kívánatra házhoz megyek. Klein Adolf angol uri szabó és Drezdai akadémiában végzett szabász, üzlet Piacz-utca 66.

Villanycsengőt olcsón és szakszerűen készít és javít Krausz Kálmán bádogos Halván-utca 2.

20 kr. 25 drb. névjegy Horovitz Zsigmond papírüzletében Debreczen, Piacz-utca 12. Stenczinger-ház.

Kugler czukorkák eredeti csomagolásban kaphatók Hegedüs és Sándor előbb László Albert és Társa czégnél Debreczen, Kossuth-u. 11.

Törmelék csokoládének kilója 1 frt Kovács Géza fűszer- és csemege üzletében Halván és Betlen-u. sarkán.

Felhívom a nagyérdemű közönséget karácsonyi kiállításom megtekintésére az ipartestület dísztermébe, hol ajándék tárgyak vásárolhatók. Tisztelettel Antsly Ferencz.

Elegáns

Kétsoros
kék Sacco-öltöny!!

tiszta gyapju kelme
legfinomabb cheviot
selyem tükörrel K 40.
Fekete finomlástique
férfi Télikabát K 38.

Koch Testvérek
Debreczen
Piacz-utca 51. sz. (Csanak-ház.)
ÁRJEGYZÉK INGYEN.
Telefon 384.

a raktarról kiválogatott, de kifogástalan áruk mélyen leszállított áron (nagy részük **feláron**) adatnak el és pedig:

szőnyeg maradványok, egyes függönyök és asztalterítők, flanell- és selyem hulladék takarók, selyem paplanok, kávé abroszok és terítékek, női háló ingek, fésülködők és háló köntösök, ágyneműek, színes alszoknyák, diván párnák, zefir-, karton- és bar-chend maradványok és más hasznos cikkek

A fent említett kiárusítási cikkek kivül nagyválasztékban vannak raktáron ugy használati, mint

karácsonyi ajándéktárgyak

Kardos Lászlónál

DEBRECZEN, Kossuth-utca 9.

Minden háznál nélkülözhetetlen

Aki a karácsonyi és újévi ünnepekre szükségletét

ROTH ANTAL

fűszer- és csemege üzletében

Csapó-utca 17. sz.

szerzi be **ingyen** kap egy minden házi-asszonynak elkerülhetetlenül szükséges kitűnően szerkesztett vasos tartalmas **Ház-tartási és Szakács könyvet** az 1905. évre szóló naptárral.

A fent említett cég dus raktárt tart mindennemű **fűszer- és csemege** árukból, ugy, hogy a közönség minden szükségletét a legnagyobb mértékben kielégítheti.

A cég megbízhatóságára elég garancia az évek óta fennálló üzlet elismert jó hírneve.

Beküldött! Nem mindenütt kapható egy üveg jó likőr és a hol ép kapható, ott is rendszeresen nagyon drága. Mostanában pedig, a miről nem tud minden olvasó vagy háziasszony, mindenki maga a leggy-szerűbb módon a legfinomabb asztali likőröket u. m. **Chatreuse-t, Benedictine-t, Curaçao-t** stb., készíthet a legjobb és legolcsóbb módon és pedig oly minőségben, mely a legfinomabb likőröktől semmiben sem különbözik. Ezt elérjük **Schrader Gyula-féle** likőrtöltésekkel, melyeket a cég **Schrader Gyula, Feuerbach-Stuttgartban**, mintegy 90 különféle változatosságban készít. Minden egyes töltés, melynek ára a kívánt likőr neme szerint **80 fill., 1 kor. 20 fill.**, elegendő 2 és fél liter likőr előállítására. Kérjen az alul megnevezett czégtől prospektust **ingyen és bérmentesen.** Ausztria-Magyarország főraktára: **Maager W. Wien, III/3. am Heumarkt 3.**

Párisi világkiállítás 1900: „Grand Prix.“

Legmagasabb kitüntetés!

A gyár naponta
40,000 párt
készít.

Szent-Pétervári
SÁRCZIPÓK (Galoschni)
hócipők, Storm Slippers.

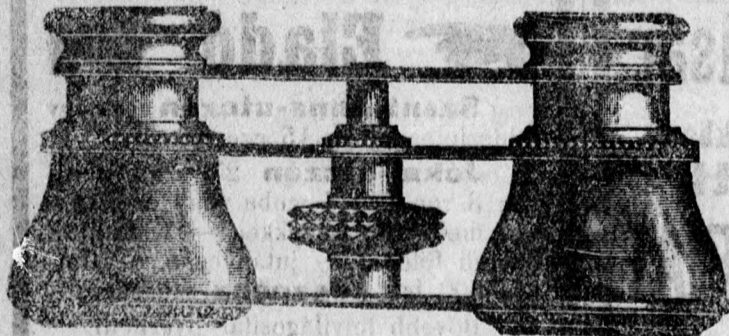
Csak
akkor
valódi,

ha a
talpán
e védjegy van.

Egyedüli főraktár: **Messtorff, Behn & Co Wien, I.**

Debreczenben egyedül: **BÉKÉS LAJOSNAL.**

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Színházi látcsövek gyöngyház fogantyúval, alumínium és börtfoglatban.

Katonai, vadász és tábori látcsövek legfinomabb szintelenített üvegekkel.

„Goerz-féle prismás binocles“

Szalon rugós-lorgnettek. Szemüvegek és orrsiptetők, arany, ezüst és nickel kerethen, legfinomabb üvegekkel és hegyi jegecsekkel.

Pontos kipróbált

Aneroid légsúlymérők, hőmérők, stb. stb. ajánlja tisztelettel

FISCHER JAKAB látszerész **DEBRECZEN, Főtér.**

